

Attached primes of top local cohomology modules

Sh. Rezaei

1. Department of Mathematics, Payame Noor University, Tehran, Iran. E-mail: Sha.Rezaei@pnu.ac.ir

---

Article Info

Article type:

Research Article

Article history:

Received: 8 March 2021

Received in revised form:

10 April 2021

Accepted: 10 June 2021

Published online:

6 February 2024

Keywords:

Local cohomology modules,
Attached primes.

ABSTRACT

Introduction

Let a be an ideal of Noetherian ring R and M, N be finitely generated R -modules. Recall that, for each $i \geq 0$, i -th generalized local cohomology module M, N with respect to a is defined by

$$H_a^i(M, N) := \varinjlim_n H_a^i(M/a^n M, N).$$

Also, recall that $cd(a, M, N)$, the cohomological dimension of R -modules M and N with respect to an ideal a of a commutative Noetherian ring R is

$$\sup\{i \in \mathbb{N}_0 : H_a^i(M, N) \neq 0\}.$$

In this paper, we study attached prime ideals of top local cohomology modules. Let R be a Noetherian ring and a be an ideal of R . Let M and N be non-zero finitely generated R -modules. Assume that $pd(M) = d < \infty$, $cd(a, N) = c < \infty$. We will prove that

- i) $\{p \in \text{Supp}_R N : cd(a, R/p) = c, \dim \frac{R}{p} = c\} \subseteq \text{Att}_R(H_a^c(N))$,
- ii) $\text{Att}_R(H_a^{d+c}(M, N)) \subseteq \{p \in \text{Supp}_R N : cd(a, M, R/p) = d + c\}$,
- iii) $\{p \in \text{Supp}_R N : cd(a, M, \frac{R}{p}) = d + c, \dim \frac{R}{p} = c\} \subseteq \text{Att}_R(H_a^{d+c}(M, N))$.

How to cite: Rezaei, Shahram, (2023). Attached Primes of Top Local Cohomology Modules, *Mathematical Researches*, 9 (3), 136 – 146.

© The Author(s).

Publisher: Kharazmi University

ایده‌آل‌های اول چسبیده آخرین مدول ناصفر کوهمولوژی موضعی

شهرام رضایی^۱

۱. گروه ریاضی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران. رایانامه: Sha.rezaei@pnu.ac.ir

چکیده	اطلاعات مقاله
<p>فرض کنیم a یک ایده‌آل از حلقه نوتری R و M و N دو R-مدول متناهی مولد باشند. در این مقاله ایده‌آل‌های اول چسبیده آخرین مدول ناصفر کوهمولوژی موضعی را بررسی می‌کنیم. در ابتدا ثابت می‌کنیم اگر $cd(a, M) = c < \infty$ آن‌گاه</p> $\left\{ p \in \text{Supp}_R M : cd(a, R/p) = \dim \frac{R}{p} = c \right\} \subseteq \text{Att}_R(H_a^c(M)).$ <p>در ادامه ثابت می‌کنیم اگر M یک R-مدول متناهی مولد ناصفر با بعد تصویری d و N یک R-مدول متناهی مولد ناصفر با بعد کوهمولوژیک c باشد، آن‌گاه</p> $\text{Att}_R(H_a^{d+c}(M, N)) \subseteq \left\{ p \in \text{Supp}_R N : cd\left(a, M, \frac{R}{p}\right) = d + c \right\}$ <p>و همچنین</p> $\left\{ p \in \text{Supp}_R N : cd\left(a, M, \frac{R}{p}\right) = d + c, \dim \frac{R}{p} = c \right\} \subseteq \text{Att}_R(H_a^{d+c}(M, N)).$ <p>همچنین نشان می‌دهیم تساوی $\text{Att}_R(H_a^{d+c}(M, N)) = \text{Att}_R(H_a^c(N))$ تحت شرایطی خاص برقرار است.</p>	<p>نوع مقاله: مقاله پژوهشی</p> <p>تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱/۲۰ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۰/۳/۲۵ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۳/۲۸ تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۱۱/۱۷</p> <p>واژه‌های کلیدی: مدول‌های کوهمولوژی موضعی، ایده‌آل‌های اول چسبیده.</p>

استناد: رضایی، شهرام (۱۴۰۲). ایده‌آل‌های اول چسبیده آخرین مدول ناصفر کوهمولوژی موضعی. پژوهش‌های ریاضی، ۹ (۳)، ۱۳۶-۱۴۶.

مقدمه

در این مقاله R یک حلقهٔ جابجایی، نوتری و یک‌دار است. a یک ایده‌آل R و M و N دو R -مدول متناهی‌مولد هستند. فانکتور a - تاب $\Gamma_a(-)$ روی رسته R -مدول‌ها به صورت،

$$\Gamma_a(M) := \{m \in M : \exists t \in \mathbb{N}, a^t m = 0\} = \bigcup_{n \in \mathbb{N}} (0 :_M a^n)$$

تعریف می‌شود. برای هر $i, i \in \mathbb{N}_0$ - امین فانکتور مشتق شده راست $\Gamma_a(-)$ را با $H_a^i(-)$ نمایش داده و i -امین فانکتور کوهمولوژی موضعی نسبت به a نامیده می‌شود. R -مدول $H_a^i(M)$ را i -امین مدول کوهمولوژی موضعی M نسبت به ایده‌آل a می‌نامند. برای هر $i \in \mathbb{N}_0$ ، در [۴]، قضیه ۳.۸ (۱) رابطه زیر اثبات شده است:

$$H_a^i(M) \cong \varinjlim_n \text{Ext}_R^i\left(\frac{R}{a^n}, M\right).$$

هرزوغ [۱۱]، i -امین مدول کوهمولوژی موضعی تعمیم یافته دو مدول M و N نسبت به ایده‌آل a را به صورت زیر تعریف کرده است:

$$H_a^i(M, N) := \varinjlim_n \text{Ext}_R^i(M/a^n M, N).$$

به ازای $M = R$ به سادگی می‌توان دید $H_a^i(R, N) = H_a^i(N)$.

یکی از مسائل مهم در نظریهٔ مدول‌های کوهمولوژی موضعی تعیین مجموعه ایده‌آل‌های اول چسبیدهٔ این مدول‌هاست. تاکنون نتایج متعددی در این رابطه به دست آمده است که منابع [۳]، [۵]، [۶] و [۷] برخی از نمونه‌های آن هستند. اگر M یک R -مدول متناهی مولد ناصفر با بعد کرول متناهی n باشد، بنا به [۴]، تمرین ۱.۷ (۷) مدول کوهمولوژی موضعی $H_a^n(M)$ آرتینی است و بنا به [۷]، قضیه ۲.۵،

$$\text{Att}_R(H_a^n(M)) = \{p \in \text{mAss}_R M : \text{cd}(a, R/p) = n\}.$$

لازم است یادآوری کنیم که بعد کوهمولوژیک R -مدول M نسبت به ایده‌آل a به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\text{cd}(a, M) = \sup\{i \in \mathbb{N}_0 : H_a^i(M) \neq 0\}.$$

همچنین بعد کوهمولوژیک R -مدول‌های M و N ، نسبت به ایده‌آل a به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\text{cd}(a, M, N) = \sup\{i \in \mathbb{N}_0 : H_a^i(M, N) \neq 0\}.$$

برای جزییات بیشتر در رابطه با بعد کوهمولوژیک به [۸] ارجاع می‌دهیم.

در [۳]، قضیه ۳،۳ قضیهٔ زیر اثبات شده است:

¹ Right derived functor

قضیه ۱. فرض کنید M یک R -مدول متناهی مولد ناصفر با بعد کوهمولوژیک متناهی c باشد. در این صورت

$$\text{Att}_R H_a^c(M) \subseteq \{p \in \text{Supp}_R M : \text{cd}(a, R/p) = c\}.$$

تاکنون اعضای مجموعه $\text{Att}_R(H_a^c(M))$ به طور دقیق در حالت کلی تعیین نشده است و این مساله که آیا رابطه شمول بالا یک تساوی هست یا خیر، هنوز یک مساله باز است. در این مقاله با بررسی مجموعه $\text{Att}_R(H_a^c(M))$ ، زیرمجموعه‌هایی از آن را به دست می‌آوریم. ابتدا ثابت می‌کنیم اگر M یک R -مدول متناهی مولد ناصفر باشد و $\text{cd}(a, M) = c < \infty$ آن‌گاه

$$\left\{ p \in \text{Supp}_R M : \text{cd}(a, R/p) = \dim \frac{R}{p} = c \right\} \subseteq \text{Att}_R(H_a^c(M)).$$

همچنین با فرض $\text{cd}(a, R) = \text{cd}(a, M) = c < \infty$ نشان می‌دهیم،

$$\{p \in \text{Supp}_R M : \text{cd}(a, R/p) = c, \text{injdim}_{R/p} R/p = c\} \subseteq \text{Att}_R(H_a^c(M)).$$

در حالتی که (R, m) یک حلقه نوتری موضعی باشد و M و N دو R -مدول متناهی مولد ناصفر باشند به طوری که $\text{pd}(M) = d$ و $\dim N = n$ ، در $[\Delta]$ ، قضیه ۳.۲) رابطه زیر اثبات شده است:

$$\text{Att}_R(H_a^{d+n}(M, N)) = \{p \in \text{Ass}_R N : \text{cd}(a, M, R/p) = d + n\}.$$

در این مقاله حکم فوق را بدون شرط موضعی بودن حلقه بررسی می‌کنیم.

اگر R یک حلقه نوتری (نه لزوماً موضعی) باشد و M و N دو R -مدول متناهی مولد ناصفر باشند و $\text{pd}(M) = d < \infty$ و $\text{cd}(a, N) = c < \infty$ ، آن‌گاه

$$\text{i) } \text{Att}_R(H_a^{d+c}(M, N)) \subseteq \{p \in \text{Supp}_R N : \text{cd}(a, M, R/p) = d + c\},$$

$$\text{ii) } \left\{ p \in \text{Supp}_R N : \text{cd}\left(a, M, \frac{R}{p}\right) = d + c, \dim \frac{R}{p} = c \right\} \subseteq \text{Att}_R(H_a^{d+c}(M, N)).$$

همچنین نشان می‌دهیم که اگر R یک دامنه نوتری باشد، آن‌گاه تحت شرایطی داریم

$$\text{Att}_R(H_a^{d+c}(M, N)) = \text{Att}_R(H_a^c(N)).$$

۱. نتایج اصلی

ایده‌آل اول p را یک ایده‌آل اول چسبیده به M می‌گویند اگر یک مدول خارج قسمتی از M مانند L به قسمی که $\text{Ann}(L) = p$ وجود داشته باشد. اگر M یک مدول نمایش‌پذیر باشد، تعریف فوق با تعریف رایج ایده‌آل‌های اول چسبیده که با نظریه نمایش بیان می‌شود تطابق دارد ([۱۲]). مجموعه ایده‌آل‌های اول چسبیده به R -مدول M ، با نماد $\text{Att}_R M$ نمایش داده می‌شود.

لم ۲. اگر X یک R -مدول دلخواه باشد، آن‌گاه

$$\text{Att}_R(M \otimes_R X) = \text{Supp}_R M \cap \text{Att}_R X.$$

اثبات. به ([۱])، لم (۲.۱۱) مراجعه شود.

لم زیر در اثبات برخی نتایج این مقاله مورد استفاده قرار می‌گیرد.

لم ۳. اگر M و N دو R -مدول متناهی مولد ناصفر باشند به طوری که $\text{pd}(M) = d < \infty$ و L ، R -مدول متناهی مولد دیگری باشد به طوری که $\text{Supp}_R N \subseteq \text{Supp}_R L$ ، آن‌گاه $\text{cd}(a, M, N) \leq \text{cd}(a, M, L)$.

اثبات. به ([۲])، قضیه (B) مراجعه شود.

گزاره بعد، یک کران بالا برای بعد کوهمولوژیک مدول‌های کوهمولوژی موضعی تعمیم یافته ارائه می‌دهد.

گزاره ۴. اگر M و N دو R -مدول متناهی مولد ناصفر باشند به طوری که $\text{pd}(M) = d < \infty$ و $\dim(N) = n < \infty$ ، آن‌گاه برای هر $i > d + n$ داریم $H_a^i(M, N) = 0$ و بنابراین $\text{cd}(a, M, N) \leq d + n$. به عبارتی، اگر $\text{cd}(a, M, N) = d + n$ ، آن‌گاه $H_a^{d+n}(M, N) \neq 0$.

اثبات. به ([۱۳])، قضیه (۳.۷) مراجعه شود.

گزاره ۵. اگر M و N دو R -مدول متناهی مولد ناصفر باشند و $\text{pd}(M) = d < \infty$ و $\text{cd}(a, N) = c < \infty$ ، آن‌گاه برای هر $i > d + c$ داریم $H_a^i(M, N) = 0$ و همچنین $H_a^{d+c}(M, N) \cong \text{Ext}_R^d(M, H_a^c(N))$.

اثبات. به ([۹])، گزاره (۲.۸) مراجعه شود.

در گزاره بعد رابطه‌ای بین مجموعه ایده‌آل‌های اول چسبیده‌ی مدول‌های کوهمولوژی موضعی اثبات می‌کنیم.

گزاره ۶. اگر M و N دو R -مدول متناهی مولد ناصفر باشند که $\text{pd}(M) = d < \infty$ و $\text{cd}(a, N) = c < \infty$ ، آن‌گاه

$$\text{Att}_R H_a^{d+c}(M, N) = \text{Supp}_R(\text{Ext}_R^d(M, R)) \cap \text{Att}_R H_a^c(N)$$

و در نتیجه $\text{Att}_R H_a^{d+c}(M, N) \subseteq \text{Att}_R H_a^c(N)$.

اثبات. بنابر گزاره ۵ داریم، $H_a^{d+c}(M, N) \cong \text{Ext}_R^d(M, H_a^c(N))$ ، چون فانکتور $\text{Ext}_R^d(M, -)$ دقیق راست است، نتیجه می‌شود:

$$\begin{aligned} H_a^{d+c}(M, N) &\cong \text{Ext}_R^d(M, H_a^c(N)) \\ &\cong \left(\text{Ext}_R^d(M, R) \otimes_R H_a^c(N) \right). \end{aligned}$$

اکنون با استفاده از لم ۲ داریم:

$$\text{Att}_R H_a^{d+c}(M, N) = \text{Supp}_R(\text{Ext}_R^d(M, R)) \cap \text{Att}_R H_a^c(N).$$

رابطه بالا نشان می‌دهد که $\text{Att}_R H_a^{d+c}(M, N) \subseteq \text{Att}_R H_a^c(N)$.

در قضیه بعد که اولین نتیجه اصلی این مقاله است، زیرمجموعه‌ای از مجموعه $\text{Att}_R H_a^{cd(a, M)}(M)$ را به دست می‌آوریم.

قضیه ۷. اگر M یک R -مدول متناهی مولد ناصفر باشد و $cd(a, M) = c < \infty$ آن‌گاه

$$\left\{ p \in \text{Supp}_R M : cd(a, R/p) = \dim \frac{R}{p} = c \right\} \subseteq \text{Att}_R(H_a^c(M)).$$

اثبات. فرض کنید $p \in \text{Supp}_R M$ و $cd(a, R/p) = c$ و $\dim \frac{R}{p} = c$ همچنین، در ابتدا فرض کنید

$$cd(a, M) = cd(a, R) = c.$$

بنابراین فانکتور $H_a^c(-)$ دقیق راست است و بنا به لم ۲، داریم

$$\text{Att}_R H_a^c(M) = \text{Supp}_R M \cap \text{Att}_R H_a^c(R).$$

در نتیجه $H_a^c(R/p) \neq 0$ و بنابراین یک ایده‌آل اول مانند q وجود دارد به طوری که $q \in \text{Att}_R(H_a^c(R/p))$ و لذا بنا به

قضیه ۱ داریم $cd(a, R/q) = c$.

از طرف دیگر $q \in \bigcap_{q \in \text{Att}_R(H_a^c(R/p))} q \subseteq \text{Ann}_R(H_a^c(R/p)) \subseteq p$ و بنابراین $p \subseteq q$ اما

$$c = cd(a, R/q) \leq \dim \frac{R}{q} \leq \dim \frac{R}{p} = c$$

پس $q = p$ و بنابراین $p \in \text{Att}_R(H_a^c(R/p))$ اما از دنباله دقیق $\bullet \rightarrow p \rightarrow R \rightarrow R/p \rightarrow \bullet$ بر رویختی زیر به دست می‌آید:

$$H_a^c(R) \rightarrow H_a^c(R/p) \rightarrow \bullet$$

که نتیجه می‌دهد $p \in \text{Att}_R H_a^c(R)$. اکنون از تساوی $\text{Att}_R H_a^c(M) = \text{Supp}_R M \cap \text{Att}_R H_a^c(R)$ نتیجه می‌شود که $p \in \text{Att}_R H_a^c(M)$ و در این حالت قضیه برقرار است.

حال فرض کنید $c = cd(a, M) \neq cd(a, R)$.

قرار دهید $b := \text{Ann}_R M$. بنا به لم ۳، $c = cd(a, M) = cd(a, R/b)$. از طرفی، بنا به قضیه استقلال ([۴]، قضیه

$$2.1(۴)، برای هر عدد صحیح $i \geq 0$ داریم $H_a^i(M) \cong H_{a(\frac{R}{b})}^i(M)$ در نتیجه$$

$$cd(a, M) = cd(a(R/b), M) = cd(a(R/b), R/b)$$

چون $p \in \text{Supp}_R M$ پس $p \in \text{Supp}_{R/b} M$ و چون $H_a^i(R/p) \cong H_{a(\frac{R}{b})}^i(R/p)$ برای هر عدد صحیح $i \geq 0$

پس $cd\left(a\left(\frac{R}{b}\right), R/p\right) = c$ بنابراین،

$$p\left(\frac{R}{b}\right) \in \left\{ p\left(\frac{R}{b}\right) \in \text{Supp}_{R/b} M: cd\left(a\left(\frac{R}{b}\right), R/p\right) = \dim \frac{R/b}{p\left(\frac{R}{b}\right)} = c \right\}.$$

لذا بنا به استدلال حالت اول برای حلقه $\frac{R}{b}$ نتیجه می‌شود که

$$p\left(\frac{R}{b}\right) \in \text{Att}_R H_a^c\left(\frac{R}{b}\right)(M).$$

بنابراین $p \in \text{Att}_R(H_a^c\left(\frac{R}{b}\right)(M))$ اکنون یکریختی $H_a^i(M) \cong H_a^i\left(\frac{R}{b}\right)(M)$ نتیجه می‌دهد $p \in \text{Att}_R(H_a^c(M))$.

گزاره ۸. فرض کنید R یک دامنه صحیح نوتری و a ایده‌آل ناصفری از حلقه‌ی R باشد. اگر M ، R -مدول ناصفری باشد به طوری که $0 \leq \text{injd} \dim(M) = t < \infty$ و $\text{cd}(a, M) = \text{injd} \dim(M)$ آن‌گاه $\text{Ann}_R H_a^t(M) = 0$.

اثبات. به [۱۰]، قضیه ۱.۱ مراجعه شود.

لم ۹. فرض کنید $cd(a, R) = c < \infty$ و p ایده‌آل اولی باشد به طوری که $cd(a, R/p) = \text{injd} \dim_{R/p} R/p = c$ در این صورت $p \in \text{Att}_R H_a^c(R)$.

اثبات. بنا به قضیه استقلال [۴]، قضیه (۲.۱) (۴) ، $cd\left(a\left(\frac{R}{p}\right), R/p\right) = cd(a, R/p)$ بنابراین

$\text{Ann}_{R/p}(H_a^c\left(\frac{R}{p}\right)(R/p)) = 0$ که نتیجه می‌شود که $cd\left(a\left(\frac{R}{p}\right), \frac{R}{p}\right) = \text{injd} \dim_{\frac{R}{p}} \frac{R}{p} = c$ و از گزاره ۸ نتیجه می‌شود که

لذا $\text{Ann}_R H_a^c(R/p) = p$ که نشان می‌دهد $p \in \text{Att}_R H_a^c(R/p)$

از طرف دیگر، از دنباله دقیق $\bullet \rightarrow p \rightarrow R \rightarrow R/p \rightarrow \bullet$ بروریکتی زیر به دست می‌آید:

$$H_a^c(R) \rightarrow H_a^c(R/p) \rightarrow \bullet$$

که نتیجه می‌دهد $p \in \text{Att}_R H_a^c(R)$.

قضیه بعد، دومین نتیجه اصلی این مقاله است.

قضیه ۱۰. اگر M یک R -مدول متناهی مولد ناصفر باشد به طوری که $c = cd(a, R) = cd(a, M) < \infty$ ، آن‌گاه

$$\left\{ p \in \text{Supp}_R M: cd\left(a, \frac{R}{p}\right) = \text{injd} \dim_{R/p} R/p = c \right\} \subseteq \text{Att}_R(H_a^c(M)).$$

اثبات. فرض کنید $p \in \text{Supp}_R M$ و $cd(a, R/p) = c$ و $\text{injd} \dim_{R/p} R/p = c$. چون فانکتور $H_a^c(-)$ دقیق راست

است، نتیجه می‌شود:

$$H_a^c(M) \cong M \otimes_R H_a^c(R).$$

پس با استفاده از لم ۲ داریم:

$$\text{Att}_R H_a^c(M) = \text{Supp}_R M \cap \text{Att}_R H_a^c(R).$$

اما از لم ۹ نتیجه می‌شود که $p \in \text{Att}_R H_a^c(R)$ و چون فرض شد که $p \in \text{Supp}_R M$ تساوی بالا نشان می‌دهد که $p \in \text{Att}_R H_a^c(M)$.

لم زیر برای اثبات قضیه بعد نیاز است.

لم ۱۱. فرض کنید M و N دو $-R$ مدول متناهی مولد ناصفر باشند به طوری که $pd(M) = d < \infty$ و $cd(a, N) = c < \infty$. در اینصورت برای هر $p \in \text{Supp}_R N$ به طوری که $cd(a, M, R/p) = d + c$ داریم $cd(a, R/p) = c$.

اثبات. چون $p \in \text{Supp}_R N$ بنابراین $\text{Supp}_R R/p \subseteq \text{Supp}_R N$ و از لذا بنابه لم ۳، $cd(a, R/p) \leq cd(a, N) = c$. اگر $cd(a, R/p) < c$ آن‌گاه از گزاره ۵ نتیجه می‌شود $H_a^{d+c}(M, R/p) = 0$. اما این تساوی با فرض $cd(a, M, R/p) = d + c$ تناقض دارد. بنابراین $cd(a, R/p) = c$.

قضیه ۱۲. اگر M و N دو $-R$ مدول متناهی مولد ناصفر باشند به طوری که $pd(M) = d < \infty$ و $cd(a, N) = c < \infty$ ، آن‌گاه

$$\left\{ p \in \text{Supp}_R N : cd\left(a, M, \frac{R}{p}\right) = d + c, \dim \frac{R}{p} = c \right\} \subseteq \text{Att}_R(H_a^{d+c}(M, N)).$$

اثبات. فرض کنید p ایده‌آل اولی باشد به قسمی که $p \in \text{Supp}_R N$ و $cd(a, M, R/p) = d + c$ و $\dim \frac{R}{p} = c$. در اینصورت از لم ۱۱ نتیجه می‌شود که $cd(a, R/p) = c$ و بنا به قضیه ۷، $p \in \text{Att}_R(H_a^c(N))$. از طرف دیگر چون $cd\left(a, M, \frac{R}{p}\right) = d + c$ نتیجه می‌شود $H_a^{d+c}(M, R/p) \neq 0$ و بنابراین دست‌کم یک ایده‌آل اول مانند q به طوری که $q \in \text{Att}_R(H_a^{d+c}(M, R/p))$ وجود دارد. همچنین، بنا به گزاره ۶،

$$\text{Att}_R H_a^{d+c}(M, R/p) = \text{Supp}_R(\text{Ext}_R^d(M, R)) \cap \text{Att}_R H_a^c(R/p).$$

پس $q \in \text{Supp}_R(\text{Ext}_R^d(M, R))$ و $q \in \text{Att}_R H_a^c(R/p)$ چون $\dim \frac{R}{p} = c$ و $q \in \text{Att}_R H_a^c(R/p)$ با استدلالی شبیه آنچه در برهان قضیه ۷ دیدیم نتیجه می‌شود که $q = p$. پس

$$p \in \text{Supp}_R(\text{Ext}_R^d(M, R)) \cap \text{Att}_R H_a^c(N).$$

از طرف دیگر بنا به گزاره ۶،

$$\text{Att}_R H_a^{d+c}(M, N) = \text{Supp}_R(\text{Ext}_R^d(M, R)) \cap \text{Att}_R H_a^c(N).$$

بنابراین از روابط بالا نتیجه می‌شود $p \in \text{Att}_R(H_a^{d+c}(M, N))$.

قضیه بعد، تعمیم قضیه ۱ برای مدول‌های کوهمولوژی موضعی تعمیم یافته است.

قضیه ۱۳. اگر M و N دو $-R$ مدول متناهی مولد باشند به طوری که $pd(M) = d < \infty$ و $cd(a, N) = c < \infty$ آن‌گاه

$$\text{Att}_R(H_a^{d+c}(M, N)) \subseteq \{p \in \text{Supp}_R N : cd(a, M, R/p) = d + c\}.$$

اثبات. اگر $H_a^{d+c}(M, N) = 0$ آن‌گاه $\text{Att}_R(H_a^{d+c}(M, N)) = \emptyset$ و بنابراین حکم قضیه در این حالت برقرار است. فرض می‌کنیم $H_a^{d+c}(M, N) \neq 0$ و $p \in \text{Att}_R(H_a^{d+c}(M, N))$ بنا به گزاره ۶، تساوی زیر برقرار است:

$$\text{Att}_R H_a^{d+c}(M, N) = \text{Supp}_R(\text{Ext}_R^d(M, R)) \cap \text{Att}_R H_a^c(N)$$

و بنا به قضیه ۱،

$$\text{Att}_R(H_a^c(N)) \subseteq \{p \in \text{Supp}_R N : cd(a, R/p) = c\}.$$

پس $p \in \text{Supp}_R(\text{Ext}_R^d(M, R))$ و $p \in \text{Supp}_R N$ چون $cd(a, R/p) = c$ نتیجه می‌شود $H_a^c(R/p) \neq 0$ لذا یک ایده‌آل اول q وجود دارد که $q \in \text{Att}_R(H_a^c(R/p))$ چون $p \subseteq \text{Ann}_R(H_a^c(R/p))$ بنا به ([۳]، لم ۲.۳)، $\text{Ann}_R(H_a^c(R/p)) \subseteq \bigcap_{q \in \text{Att}_R(H_a^c(R/p))} q$ ، نتیجه می‌شود $p \subseteq q$.

از طرف دیگر $p \in \text{Supp}_R(\text{Ext}_R^d(M, R))$ و $\text{Ext}_R^d(M, R)$ متناهی مولد است و بنابراین نتیجه می‌شود $q \in \text{Supp}_R(\text{Ext}_R^d(M, R))$ پس

$$q \in \text{Supp}_R(\text{Ext}_R^d(M, R)) \cap \text{Att}_R(H_a^c(R/p)) = \text{Att}_R H_a^{d+c}(M, R/p).$$

به عبارت دیگر $\text{Att}_R H_a^{d+c}(M, R/p) \neq \emptyset$ و در نتیجه $H_a^{d+c}(M, R/p) \neq 0$. این رابطه نشان می‌دهد

$$cd(a, M, R/p) = d + c$$

و حکم حاصل می‌شود.

نتیجه ۱۴. فرض کنید (R, m) یک حلقه نوتری موضعی باشد و M و N دو $-R$ مدول متناهی مولد باشند به طوری که $pd(M) = d < \infty$ و $0 < cd(a, N) = c < \infty$. در این صورت اگر $H_a^{d+c}(M, N) \neq 0$ ، آن‌گاه $H_a^{d+c}(M, N)$ یک $-R$ مدول با طول متناهی نیست.

اثبات. فرض کنید $H_a^{d+c}(M, N)$ یک $-R$ مدول با طول متناهی باشد. در این صورت بنابر ([۴]، نتیجه ۱۲.۲.۷)، $m \in \text{Att}_R H_a^{d+c}(M, N)$ لذا از قضیه ۱۳ داریم، $cd(a, M, R/m) = d + c$. از طرف دیگر، طبق گزاره ۴ داریم $cd(a, M, R/m) \leq d$ که یک تناقض است.

قضیه ۱۵. فرض کنید R یک دامنه صحیح نوتری و موضعی از بعد n و M و N دو $-R$ مدول متناهی مولد باشند به طوری که $pd(M) = d < \infty$ و $cd(a, N) = c < \infty$. در این صورت اگر $H_a^{d+n}(M, R) \neq 0$ آن‌گاه

$$\text{Att}_R(H_a^{d+c}(M, N)) = \text{Att}_R H_a^c(N).$$

اثبات. بنا به [۵]، قضیه ۳.۲ داریم،

$$\text{Att}_R H_a^{d+n}(M, R) = \{p \in \text{Ass}_R R: \text{cd}(a, M, R/p) = d + n\}.$$

از فرض $0 \neq H_a^{d+n}(M, R)$ و گزاره ۴ نتیجه می‌شود $\text{cd}(a, M, R) = d + n$ و بنابراین تساوی بالا نشان می‌دهد که $0 \in \text{Att}_R(H_a^{d+n}(M, R))$ اما بنا به گزاره ۶، تساوی زیر برقرار است:

$$\text{Att}_R H_a^{d+n}(M, R) = \text{Supp}_R(\text{Ext}_R^d(M, R)) \cap \text{Att}_R H_a^n(R)$$

و بنابراین $0 \in \text{Supp}_R(\text{Ext}_R^d(M, R))$ و در نتیجه $\text{Supp}_R(\text{Ext}_R^d(M, R)) = \text{Spec } R$. حال با استفاده مجدد از گزاره ۶ داریم

$$\text{Att}_R H_a^{d+c}(M, N) = \text{Supp}_R(\text{Ext}_R^d(M, R)) \cap \text{Att}_R H_a^c(N).$$

بنابراین $\text{Att}_R(H_a^{d+c}(M, N)) = \text{Att}_R H_a^c(N)$.

قضیه ۱۶. فرض کنید R یک دامنه صحیح نوتری موضعی باشد و همچنین M و N دو R -مدول متناهی مولد ناصفر باشند به طوری که $\text{pd}(M) = d < \infty$ و $0 \leq \text{injdim}_R N = t < \infty$ در این صورت اگر $\text{cd}(a, M, N) = d + t$ آن‌گاه

$$\text{Att}_R(H_a^{d+t}(M, N)) = \text{Att}_R H_a^t(N).$$

اثبات. بنا به [۱۰]، قضیه ۶.۲ داریم $\text{Ann}_R(H_a^{d+t}(M, N)) = 0$ در نتیجه $0 \in \text{Att}_R(H_a^{d+t}(M, N))$. اکنون تساوی

$$\text{Att}_R H_a^{d+t}(M, N) = \text{Supp}_R(\text{Ext}_R^d(M, R)) \cap \text{Att}_R H_a^t(N)$$

نشان می‌دهد $0 \in \text{Supp}_R(\text{Ext}_R^d(M, R))$ و در نتیجه $\text{Supp}_R(\text{Ext}_R^d(M, R)) = \text{Spec } R$. لذا از تساوی بالا نتیجه می‌گیریم $\text{Att}_R(H_a^{d+t}(M, N)) = \text{Att}_R H_a^t(N)$ و برهان کامل می‌شود.

تشکر و قدردانی

از داوران محترم مجله که نظرات ارزنده آنان موجب اصلاحات مفید برای این مقاله گردید، نهایت تشکر و قدردانی را دارم.

References

1. M. Aghapournahr, L. Melkersson, Cofiniteness and coassociated primes of local cohomology modules, *Math. Scand.* **105** (2009), 161-170.
2. J. Amjadi, R. Naghipour, Cohomological dimension of Generalized local cohomology modules,

-
- Algebra Colloquium, **15** (2008), 303-308..
3. A. Atazadeh, M. Sedghi, R. Naghipour, On the annihilators and attached primes of top local cohomology modules, *Archiv der Math*, **102** (2014), 225-236.
  4. M. Brodmann and R. Y. Sharp, *Local cohomology: an algebraic introduction with geometric applications*, Cambridge Univ. Press, 1998.
  5. Y. G. L. Chu, Attached primes of the top generalized local cohomology modules, *Bull. Aust. Math.*, **79** (2009), 59-67.
  6. M. T. Dibaei, S. Yassemi, Attached primes of the top local cohomology modules with respect to an ideal, *Arch. Math.* **84** (2005), 292- 297.
  7. K. Divaani-Azar, Vanishing of the top local cohomology modules over Noetherian rings, *Proc. Indian Acad. Sci.* **119** (2009), 23-35..
  8. K. Divaani-Aazar, R. Naghipour, M. Tousi, Cohomological dimension of certain algebraic varieties, *Proc. Amer. Math. Soc.*, **130** (2002), 3537-3544.
  9. S. H. Hasanzadeh, A. Vahidi, On vanishing and cofiniteness of generalized local cohomology modules, *Comm. Algebra* **37** (2009), 2290-2299.
  10. M. Hasanzad, J. Azami, A short note on annihilators of local cohomology modules, *J. Algebra and its Appl.* **171** (2020), 2050061-67.
  11. J. Herzog, *Komplex Auosungen und Dualitat in der lokalen algebra*, Universitüt Regensburg, 1974.
  12. I. G. Macdonald, Secondary representations of modules over a commutative rings, *Symp. Math.* (1973) 23-41.
  13. S. Yassemi, Generalized section functors, *J. Pure. Apple. Algebra*, **95** (1994), 103-119.